

Institutionslederen og ét bestyrelsesmedlem for:

Vasegården (0-6 år)
Børnehaven Bækkehøj (0-6 år)
Lions Club Børnehave (3-6 år)
Fjilstervang Børnehave (3-6 år)
Skjern Fritidscenter (3-10 år)
Stadil-Vedersø Børnehus (3-10 år)
Ringkøbing Ungdomsgård (klubområdet)
Dagplejen

Børne- og Familieudvalget
Fagchefen for Dagtilbud
Afdelingsleder i Dagtilbud

Dialogforum

Referat fra første møde i Dialogforum holdes

torsdag den 26. maj 2011 kl. 19.00

1. Strukturændringer

Orientering om det oplæg til den fremtidige struktur, der arbejdes med i forhold til den nuværende struktur:

Drøftelse:

Lennart Quist bød velkommen og fortalte om baggrunden for etablering af Dialogforum i Dagtilbud.

Lennart gennemgik baggrunden for strukturændringerne på Dagtilbudsområdet: Børne- og familieudvalget har ønsket en analyse af mulighederne for at harmonisere forældrebetalingen for pasningstilbud til skolebørn (og konsekvensberegninger på at nedlægge Kirkeskolen og Amagerskolen for i stedet at oprette en ny skole fordelt på en eller flere matrikler?.

Der er nedsat en arbejdsgruppe, som i øjeblikket arbejder med beskrivelse af forskellige strukturmuligheder.

Arbejdsgruppen består af skolelederne fra hhv. Amagerskolen og Kirkeskolen, institutionslederne fra henholdsvis Katholt og Skjern fritidscenter samt repræsentanter fra henholdsvis Undervisning og dagtilbud.

Oplægget skal behandles på Børne- og familieudvalgsmødet d. 6. juni.

Det sendes i høring. Der er givet en høringsfrist på 10 uger, da sommerferien ligger i høringsperioden. Efterfølgende skal oplægget drøftes på budgetkonferencen, hvor prioriteringen af kommende års budget foretages.

Hvordan modellen i Skjern kommer til at se ud, er afhængig af, hvilken skolemodel der vedtages i Skjern.

Udvalget kan ikke leve med den store forskel i forældrebetalingen i hhv. en SFO og et fritidshjem. Takstforskellen fremkommer ved, at de to pasningstyper er organiseret i hver sin lovgivning, nemlig Folkeskoleloven og Dagtilbudsloven. Og da der desværre ikke er mulighed for at sænke taksterne i SFO til fritidshjemsniveau, så ser udvalget sig nødsaget til at ændre fritidshjemmenes status til SFO.

Det er ikke endelig besluttet, hvordan ændringen kommer til at udmønte sig i praksis. Der arbejdes stadig i forvaltningen med at lave beregninger på forskellige løsningsforslag.

I de aldersintegrerede institutioner i Hee, Stadil-Vedersø, Stauning, Faster, Højmark og Nr. Vium-Troldhede arbejdes der med en såkaldt Struer-model. Det er en samdrift af et dagtilbud og en SFO-afdeling. Den samme person leder begge afdelinger.

I SFO spørgsmål refererer lederen til skolelederen, hvorunder SFO'en hører og dagtilbudsspørgsmål refererer lederen til ledelsen af dagtilbudsområdet. Børnehavedelen hører således ikke under skolebestyrelsen, men har sin egen forældrebestyrelse. Den samme person har altså to ledere. Der indføres ikke fælles ledelse, og der er heller ikke tale om en U-SFO. I en U-SFO hører børnehaven også under skolen. Ved oprettelse af en U-SFO er det ikke muligt at etablere vuggestuegruppe i tilknytning til børnehavedelen.

Det giver mulighed for at harmonisere forældrebetalingen, uden at børnehavedelen ændrer status og uden at forældrene til børn i børnehavedelen mister indflydelse.

Lennart har holdt møde med BUPL om denne model, og de var positive overfor modellen.

Palle fra Skjern Fritidscenter mener, at harmoniseringen af forældrebetalingen godt kan nås til 1. januar 2012, men har en bøn til politikerne om, at normeringen forbliver på 1,7 og ikke nedsættes til 1,6, som den er i SFO'erne.

Som repræsentant for oplandsinstitutionerne gav Rene fra Stadil-Vedersø udtryk for, at man godt kan leve med Struermodellen.

Lennart gjorde opmærksom på, at økonomi spiller en stor rolle. Han roste dog Dagtilbud for at have styr på økonomien. Både Børn og Familie samt Undervisning er langt større økonomiske udfordringer. Den største økonomiske udfordring i Dagtilbud er Dagplejen.

2. Størrelser på institutionerne

Hvorledes forholder man sig til institutionernes størrelse i fremtiden? Vil man udelukkende satse på store institutioner eller skal der også være plads til mindre institutioner, så man giver forældrene en mulighed for at vælge det, der passer deres barn bedst.

Vil store institutioners ledere blive usynlige for det enkelte barn/forældre, det vil være svært at holde sig bekendt med alle børn og deres forældre?

Kan institutionen fremstå som industrialiseret?

Er man forblændet af stordrift konceptet og er det overhovedet rentabelt?

Drøftelse:

Der var en generel drøftelse af institutionsstørrelser. Der er en tendens til, at enheder bliver større – med de fordele og ulemper der er forbundet med det.

Der var forskellige synspunkter repræsenteret, og tendensen var, at forældrerepræsentanterne mest hælder til de mindre institutioner, hvor institutionslederne hælder mest til de store institutioner.

Forældrefokuspunkter:

- *Forældrerepræsentanterne gav udtryk for, at overgangen fra den lille dagpleje til den store børnehave kan være overvældende for et 3-årigt barn (nu 2,10), og mente derfor, at det er vigtigt, at der er valgmuligheder for forældrene, idet nogle børn problemfrit kan klare overgangen, mens andre børn har meget svært ved at overskue miljøet i en stor børnehave.*
- *Der skal være valgmuligheder på institutionsstørrelser, da både børn og forældre er forskellige.*
- *Det er vigtigt, at lederen er synlig og tilgængelig i hverdagen*
- *Det er frustrerende at høre, at økonomien er vigtigere end børnene*
- *Det er vigtigt at der også tages individuelle hensyn, da oplandsvilkårene er anderledes end vilkårene for de store institutioner i centerbyerne.*

Politikernefokuspunkter:

- *En børnehave under 30 børn er ikke økonomisk bæredygtig, den ideelle børnehavestørrelse er ca. 100 børn. Det kan tilstræbes i centerbyerne, oplandet har andre vilkår. Lennart vil ikke udelukke, at hvis der er to børnehaver med 50 børn i hver, at disse to institutioner kan lægges sammen til en institution.*
- *Det siddende børne- og familieudvalg har valgt en åben stil, og derfor kan det der står i en rapport som en mulighed, måske ændre sig undervejs. Det politiske system har givet forvaltningen frie hænder til at komme med forslag, som politikerne herefter tager stilling til.*
- *Økonomien er vigtig. Hvis kommunerne overskrider budgetterne, bliver de straffet i form af bod. Derfor er det vigtigt, at vi har fokus på at få så høj en kvalitet som muligt indenfor den budgetramme der er fastlagt.*
- *Forældre i oplandet har ingen valgmuligheder, da der jo kun er en institution indenfor hvert lokalområde. Kvaliteten af indholdet i en institution i oplandet opleves ikke betinget af størrelsen, men af, hvordan lederen, sammen med sit personale, griber dagligdagen og planlægningen an. Det handler i høj grad om, at lederen er synlig – ikke kun fysisk, men også i sin lederstil.*
- *Politikerne har et håb om, at forældrene forstår, at politikerne rent faktisk gerne vil lytte på de ønsker, forældrene har på deres børns vegne.*
- *Der er store udfordringer i Ringkøbing-Skjern kommunes dagpasning, bl.a. pga. geografien. De forskellige områder har sine egne vilkår, og det forsøger man at tage hensyn til indenfor de økonomiske rammer.*
- *Det er vigtigt at politikerne får en god og fyldestgørende information om de forskellige forhold og ønsker i lokalområder. Så træffer politikerne gerne beslutninger – også de, der for nogen er ubehagelige.*
- *I strukturdebatten har det ikke været på tale at lukke børnehaver.*
- *Vi er nødt til at tænke på økonomien, men økonomi er ikke bare økonomi. Der findes ingen sandheder, heller ikke i den økonomiske tænkning. Det kommer an på øjet, der ser det.*

Lederfokuspunkter:

- *En institutionsleder har prøvet at lede både en lille og en stor børnehave, og der er både fordele og ulemper ved begge typer.*
- *Det handler om at få organiseret institutionen, så der skabes nogle mindre enheder i den store.*
- *Det er vigtigt at alle i fællesskab arbejder i samme retning og kan få skabt noget godt indenfor de ressourcer der er tilstede.*

Forvaltningsfokuspunkter:

- Tendensen er store enheder.
- Det handler om at lave mindre enheder i den store af hensyn til overskuelighed for både børn, medarbejdere og forældre
- Faglige gevinster ved de større enheder, da de store institutioner råder over flere kompetencer
- Det er vigtigt, at det er de medarbejdere, som har med børnene at gøre i dagligdagen der har kontakten til forældrene, lederen skal ikke nødvendigvis kende alle børn.
- Lederens fornemste opgave er at sætte retning for institutionens virke, i samarbejde med forældrebestyrelse og medarbejdere.
- Det er lederens opgave at være på forkant med den nyeste forskning indenfor børneområdet og få indarbejdet resultaterne i dagligdagen
- Det er lederens opgave at holde medarbejderne til ilden i forhold til at kompetenceudvikle, så kompetencerne matcher de behov, der måtte være i institutionen.
- Lederen er bindeled til bestyrelsen, forvaltningen og det politiske system.
- Der er større udnyttelse af de økonomiske ressourcer i de større institutioner.
- Ledelse er et fag, og vi bevæger os væk fra den tid, hvor lederen er første blandt ligemænd.

Diverse til punkt 2:

- De tre borgermøder der har været afholdt om strukturændringerne har været for meget på skolens præmisser. Institutionslederne ville have fortrukket, at der hvert sted var et specifikt tema, så man vidste, hvilket møde det var relevant at deltage i.
- Institutionslederne udtrykker tilfredshed med den åbenhed, der er fra udvalgets side. Og man er glad for den måde udvalget arbejder på: At der er ærlighed og åbenhed om de politiske synspunkter – også selv om de kan være på tværs af de ønsker, institutionerne kan have. Man ved dermed, hvad man har at forholde sig til.

3. Overlevering fra dagplejen til børnehaven

Ekstra fokus på overlevering når børnene rykkes ved 2,10 år, altså en sikring af, at det enkelte barn er klar.

Ekstra ressourcer i de første måneder? Vi vil gerne hjælpe til med en løsning, men normeringen på 4,3 timer pr. barn bør øges indtil barnet fylder 3 år.

Lennart redegjorde for baggrunden for at ændre indskrivningstidspunktet til børnehaven fra 3 år og til 2,10 år. Politikerne synes ikke ubetinget, at ideen er god, men det er nødvendigt, da Dagplejen har et stort underskud. Ændringen skal tjene til, at Dagplejens økonomi kommer i nul. Det forventes at vare 2-3 år. Målet er, at indskrivning til børnehaven igen skal tilbage til 3 år.

Man er fra udvalgets side klar over, at små børn har andre og mere krævende behov end større børn har det, og de er bevidste om, at det er en udfordring for institutionerne.

Underskuddet i Dagplejen er oparbejdet over en årrække, bl.a. fordi budgettet ikke er tilrettet de overenskomstmæssige forbedringer for dagplejerne.

Det er vigtigt at se tingene i deres rette perspektiv. Gennemsnitlig vil det dreje sig om 1-2 børn pr. år pr. institution, som kommer i børnehaven som 2,10 år.

Forældrefokuspunkter:

- Det er vigtigt, at der stadig er mulighed for at tage individuelle hensyn til det enkelte barn.

Politikerfokuspunkter:

- Hvis institutionerne har andre løsningsforslag er det politiske system åbne overfor det. Er det bedre at sende børnene i SFO i april måned frem for i august måned?
- Lederen af dagplejen skal ikke have det dårligt med beslutningen. Det er dagplejen og institutionerne, der mærker konsekvensen af beslutningen, men ansvaret er politisk.

Lederfokuspunkter:

- Dagplejen har udarbejdet et dialogskema til brug ved en samtale mellem forældre og dagpleje, når barnet er fyldt 2,5 år. Alle forældre får tilbudt en samtale. Dagplejen er dog glad for at høre, at målet er at få aldersgrænsen hævet til 3 år igen, da den vedtagne løsning også lægger pres på dagplejerne, da de har børnene i kortere tid, og dermed får et større flow i nye børn, samt at den periode, hvor børnene er mest selvhjulpne, nu er overgået til børnehaverne.
- Institutionslederne vil gerne hjælpe dagplejen, det er et signal, som institutionslederne gerne vil sende, men man ser gerne, at det politiske system genovervejer beslutningen og finder en anden løsning, da institutionerne i forvejen har meget arbejde med de mindste børn i børnehaverne. Fremadrettet bør politikere og forvaltning være opmærksomme på at få indarbejdet de ekstra kroner til dagplejerne, som de har opnået ved overenskomstforhandlingerne.
- Nogle institutioner oplever, at der blev større pres på i dagligdagen, da modulerne forsvandt. Der er flere børn i ydertimerne.
- Det ændrer ikke noget for børnehaverne, at flytte de store børnehavebørn i SFO i april i stedet for i august. Normeringen forsvinder med børnene, og det er ikke alle SFO'er, der har den bygningsmæssige kapacitet til at modtage børn allerede i april måned, da nogle SFO'er deler lokaler med børnehaveklassen.

Forvaltningsfokuspunkter:

- Der er ikke ændret andet, end at indmeldelsesalderen er flyttet. Man vurderer stadig på det enkelte barn – dog nu ud fra, hvad en 2,10-årig kan klare. Der er fortsat mulighed for ekstra tid i dagplejen, hvis det er nødvendigt.

4. Normeringsforhøjelse

Hvad kan en eventuel normeringsforhøjelse set i forhold til forebyggelse og tidlig indsats bruges til.

Hvert år udgives der en benchmarking fra viden og Strategi, hvor Ringkøbing-Skjern kommune sammenligner sig med en række andre kommuner på nogle nøgletalsområder, bl.a. sammenlignes vores normering på Dagtilbud med andre kommuners normeringer. Samtidig er landsgennemsnittet også opført.

Vi lå i Ringkøbing-Skjern kommune i 2009 lavt på de fleste områder – eks.vis:

Dagtilbud: index 86

Skole: index 96

Ældre: index 101(højere end landsgennemsnittet)

Tallene er et udtryk for nogle politiske prioriteringer, men de er også historisk betingede.

De nyeste tal ser således ud:

Dagtilbud: index 91

Skole: index 98
Ældre: index 107

Ved blot at læse tallene, ser det ud som om Dagtilbud har fået bedre normeringer siden sidste benchmarking. Dette er dog ikke tilfældet. Stigningen i vores indextal er snarere et udtryk for, at de sammenlignelige kommuner har været ude med sparekniven. Allerede i forbindelse med kommunesammenlægningen foretog Ringkøbing-Skjern kommune en række tiltag i forhold til at nedjustere udgifterne. Vi har fået et yngre byråd, og Lennart gav udtryk for, at det nye byråd generelt set har fået øjnene op for de vanskelige vilkår Dagtilbud har at agere indenfor. Benchmarkingsrapporten vil indgå i drøftelserne på budgetkonferencen.

Forældrefokus:

Politikerfokus:

- Det politiske system vil gerne have en tilbagemelding på, hvad en evt. normeringsforhøjelse skal bruges til. Kan vi bruge pengene mere intelligent end blot at lade dem 'indgå i husholdningsregnskabet'?
- Det er måske for meget at forlange, inden man reelt ved, hvor stort et beløb det drejer sig om.
- Der er brug for forebyggende argumenter til det øvrige byråd.
- Behov for bedre normeringer må ikke blive et mantra.

Institutionsfokus:

- SFI (socialforskningsinstituttet) har lavet en undersøgelse der viser, at gode normeringer i dagtilbud betyder noget i forhold til børns indlæring i skolen.
- En normeringsforhøjelse kan give bedre kvalitet i ydelsen, idet det vil skabe tid til mere nærvær med børnene. Den nuværende normering betyder, at der er en del overtid, og på sigt kan det nedslide personalet.
- Der vil være meget ide i at frigive ressourcer til udviklingsprojekter, som skal understøtte forebyggende arbejde.
- Det vil være hensigtsmæssigt at anvende en normeringsudvidelse til efter/videreuddannelse af personalet. Hele projektet med Fælles Børne- og Unge Syn er et vidnesbyrd om, at mere viden ændrer medarbejderes måde at tænke på, og at medarbejdernes tilgang til arbejdet spiller en afgørende rolle i forhold til at udnytte de kompetencer der er i institutionerne på en meningsfuld måde.
- Det er vigtigt ikke at gå i stå i den tid vi venter på en eventuel normeringsforhøjelse. Det handler om at prioritere sine indsatser i institutionen, og vil man mere uddannelse, så må det opprioriteres i forhold til andet, som man så kan blive nødt til at nedprioritere.

Der blev også drøftet enhedstakster og 'giv en hånd og få to igen':

Enhedstakster:

Indførelse af enhedstakster opleves i institutionerne problematisk forstået på den måde, at børnene generelt er flere timer i institutionen end de var inden enhedstaksten blev indført. En enkelt institutionsleder siger, at de er gået fra at have 2 medarbejdere i ydertimerne til nu at have 5 på arbejde i ydertimerne. Enhedstaksterne har givet en ekstrairtdægt på ca. 250.000 kr. årligt.

Institutionerne fornemmer, at forældrene vil have fuld valuta for pengene.

En institutionsleder gav udtryk for, at det er forældrenes valg, hvor længe børnene skal opholde sig i institutionen, det er ikke institutionernes opgave at dømme eller vurdere, hvor længe børnene skal opholde sig i institutionen. Ansvarer som institutionsleder er det der sker i institutionens åbningstid.

Man kan stille spørgsmålstejn ved berettigelsen i at institutionerne slår sig i tøjret over normeringerne, samtidig med at området samlet set overfører ca. 7,5 mio. kr. til næste budgetår. Dog er institutionerne pålagt at være tilbageholdende med at bruge af disse penge i år, da de indgår i kommunens samlede budget. Hvis vi har budgetoverskridelser, straffes vi med bod fra regeringen.

Give en hånd og få to igen:

Politikerne opfordrer til at institutionerne tager arbejdsledige ind. Institutionerne er generelt gode til at benytte sig af denne ordning.

5. Eventuelt

Anerkendelse til Udvalget for at deltage i disse dialogmøder. Alle håber at der kommer noget godt ud af møderne.

Venlig hilsen

Annette Ørskov
Afdelingsleder i Dagtilbud